

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla Bálint Zoltán ügyvéd által képviselt felperesnek a Horváth László ügyvéd által képviselt I. rendű dr. Boross Ildikó ügyvéd által képviselt II. rendű alperes ellen tagok korlátlan felelősségének megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2006. október 3. napján kelt 7.G.41.646/2005/16. számú ítélete ellen a felperes részéről 18. sorszámon benyújtott fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit részben és akként változtatja meg, hogy a felperest terhelő elsőfokú perköltség összegét az I. rendű alperes vonatkozásában 1.332.000.- (Egymillió-háromszázharminckettőezer) forintról 20.000.- (Húszezer) forintra, a II. rendű alperes vonatkozásában 1.920.000.- (Egymillió-kilencszázhúszezer) forintról 20.000.- (Húszezer) forintra leszállítja.

Kötelezi a Fővárosi Ítéltábla az I. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 88.720.- (Nyolcvannyolcezer-hétszázhusz) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi a Fővárosi Ítéltábla a II. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 129.000.- (Egyszázhuszonkilencezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság 2006. október 3. napján kelt 7.G.41.646/2005/16. számú ítéletével a felperes keresetét - melyben annak a megállapítását kérte a Gt. 296. § (1) bekezdése alapján, hogy az alperesek, mint a felszámolás alatt lévő ... Kft. 50-50 %-kal rendelkező tulajdonosai, ezen társaság 117.782.338 forint összegű tartozásáért korlátlan és teljes felelősséggel tartoznak - bizonyítottság hiányában elutasította, és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű alperesnek 1.332.000 forint, a II. rendű alperesnek 1.920.000 forint perköltséget. A perköltség megfizetésére vonatkozó döntését azzal indokolta, hogy a felperes pervesztes lett, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles az I. rendű alperes által előlegezett 1.110.000 forint + ÁFA, összesen 1.332.000 forint, a II. rendű alperes által előlegezett 1.600.000 forint + ÁFA, összesen 1.920.000 forint ügyvédi munkadíj megfizetésére, mely összegeket a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-a alapján állapította meg, 117.782.338 forint pertárgyérték alapulvételével azzal, hogy a kifejtett ügyvédi tevékenységre figyelemmel az I. rendű alperes részére járó ügyvédi munkadíj a pertárgyérték alapján megállapítható összeg minimuma, a II. rendű alperes vonatkozásában pedig az érték alapján megállapítható összeg 50 %-a.

Az ítélet ellen a perköltség megfizetésére vonatkozó rendelkezés tekintetében a felperes terjesztett elő fellebbezést; elsődlegesen az ügyvédi munkadíj 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) bekezdése alapján történő megállapítását kérte arra hivatkozva, hogy keresete megállapításra irányult, melynek pertárgyértéke nem állapítható meg, másodlagosan az elsőfokú bíróság által megállapított ügyvédi munkadíj leszállítását kérte a fenti jogszabály 3. § (6) bekezdésében foglaltak szerint.

Az elsődleges fellebbezési kérelmében kifejtette, hogy az alperesek felelősségének megállapítására irányuló, a Pp. 123. §-a szerinti kereseti kérelmet terjesztett elő, melyben az alperesek marasztalását nem kérte. A kereset benyújtásával azt célozta, hogy a későbbi követelése érvényesítéséhez szükséges jogalap tekintetében „közbenső ítélet” szülessen, ebből az következik, hogy keresete vonatkozásában a pertárgyérték fogalma nem értelmezhető. Ezt támasztja alá az, hogy az elsőfokú bíróság 7.G.41.646/2004/13-I. számú végzésében az eljárás során lerovandó kereseti illeték összegét az 1990. évi XCIII. tv. 39. § (3) bekezdés b) pontja alapján határozta meg, megállapítva, hogy a felperes a bíróság téves felhívása alapján rótt le 900.000 forint illetéket. Megállapítási keresete sajátja, hogy a pertárgy értéke nem állapítható meg, illetőleg a megállapítási keresetet követően induló marasztalási kereset benyújtásakor kerül sor az illeték, követelés összegéhez igazodó megfizetésre. Eltérő esetben kétszeres illetékfizetési kötelezettség állna fenn, ezáltal a megállapítási kereset, mint jogintézmény értelmét veszítené. Álláspontja szerint amellet, hogy az elsőfokú bíróság az ügyvédi

munkadíjat a fent hivatkozott végzésében foglaltaknak ellentmondva állapította meg 117.782.338 forint pertárgyérték alapulvételével, annak összege is eltúlzott, tekintve, hogy nem áll arányban a jogi képviselők által elvégzett munkával. Az e körben kialakult bírói gyakorlatra hivatkozással állította, hogy az elsőfokú bíróságnak az ügyvédi munkadíj összegének megállapításakor a ténylegesen elvégzett ügyvédi munkára, az ügy jellegére, jelentőségére kell figyelemmel lennie, a munkavégzés mértékével kirívóan arányban nem álló ügyvédi munkadíj sértheti a társadalom értékítéletét. Az alpereseket képviselő ügyvédeknek az eljárás során mindössze két tárgyaláson kellett megjelenniük, az ezekre történő utazás jelentős költséget nem okozott, és csak két, viszonylag egyszerű periratot terjesztettek elő.

Az I. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását kérte, utalva arra, hogy az elsőfokú eljárás során a felperesnek 900.000 forint illetéket kellett volna lerónia, tekintve, hogy a pertárgyérték pontosan meghatározható, összege a felperes által előterjesztett és a felszámoló részéről visszaigazolt hitelezői igény. Jogesetre hivatkozással állította, hogy jelen megállapítási kereset előterjesztése esetén a pertárgy értéke a tartozás összegének felel meg. A felperes pervesztes lett, ezért az elsőfokú bíróság a pertárgy értékéhez igazodva, jogszerűen kötelezte perköltség megfizetésére a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján eljárva, és tekintve, hogy az ügyvédi munkadíjat a pertárgyérték alapján megállapítható összeg minimumában állapította meg, a felperes fellebbezése egyebekben is alaptalan.

A II. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását kérte. A bírói gyakorlat alátámasztására megjelölt jogesetek alapján arra hivatkozott, hogy megállapítási kereset esetén, amennyiben meghatározható a pertárgy értéke, csak ez az érték vehető figyelembe a perköltség megállapításánál. A felperes által indított perben a pertárgy értéke pontosan meghatározható, a felszámolási eljárásban bejelentett hitelezői igényével esik egybe. Amennyiben az alperesek felelőssége a Gt. 296. §-a alapján megállapításra került volna, akkor a felperes ezt a követelést érvényesíthette volna az alperesekkel szemben, külön bírósági eljárás nélkül. Az elsőfokú bíróság - bár tévesen utalt vissza a felperes részére kereseti illetéket - a jogszabályi előírásoknak megfelelően kötelezte a felperest a perköltség viselésére, a pertárgy értékéhez igazodóan, figyelembe véve az ügyvédek által elvégzett munkát és az ügy bonyolultságát is.

A felperes a II. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében kifejtettekre figyelemmel a fellebbezésében előadott jogi érvelését kiegészítette az 1994. évi LIII. tv. 13. § (1) bekezdésében foglaltakra hivatkozással annak alátámasztására, hogy a megállapításra irányuló kereseti kérelem esetén a bíróság döntése nem tartalmazhat marasztalást, és az alperesek felelősségét megállapító döntés „kikényszerítése” esetében a felperesnek egy újabb, marasztalásra irányuló kereseti kérelmet kellett volna előterjesztenie a tartozás vonatkozásában.

A felperes fellebbezése az alábbiak szerint megalapozott.

A felperes az ügyvédi munkadíj megállapítását elsődlegesen az annak alapjául szolgáló pertárgyérték tekintetében tette vitássá, arra hivatkozott, hogy az általa előterjesztett - az alperesek marasztalására nem irányuló - megállapítási keresetére figyelemmel a pertárgy értéke nem határozható meg.

Helytálló a felperes fellebbezési okfejtése arra vonatkozóan, hogy egyrészt a Pp. 123. §-a szerinti keresetet terjesztett elő; az 1997. évi CXLIV. tv. (Gt.) 296. § (1) bekezdésében foglalt törvényi feltételek teljesülését állítva, annak a megállapítását kérte, hogy az alperesek a felszámolás alatt álló ... Kft. tulajdonosaiként a társaság 117.782.338 forint tartozásáért korlátlanul és teljes felelősséggel tartoznak, másrészt ezen tartozás megfizetésére nem kérte az alpereseket kötelezni.

A Pp. 24. § (2) bekezdés a-g) pontjaiban foglalt kivételektől eltekintve a perérték meghatározásának fő szabálya a Pp. 24. § (1) bekezdése szerint az, hogy a pertárgy értékének megállapításánál a keresettel érvényesített követelés, vagy más jog értéke az irányadó. Ezen rendelkezés - eltérő jogi szabályozás hiányában - nem vonatkoztatható kizárólag a marasztalásra irányuló keresetekre, így megállapítási kereset esetén is alkalmazandó. Vannak azonban olyan perek, amelyek esetén a fenti szabályozás alapján a perérték nem állapítható meg, ugyanakkor a Pp. nem tartalmaz tételes jogszabályi rendelkezést arra vonatkozóan, hogy mikor kell az eljárás tárgyának értékét meghatározhatatlannak tekinteni; az 1990. évi XCIII. tv. 39. § (3) bekezdése is csupán arról rendelkezik, hogy milyen összeg minősül az illeték számításának alapjául akkor, ha az eljárás tárgyának az értékét nem lehetne megállapítani. A bírói gyakorlat alakította ki azt az egységes jogi álláspontot, hogy meghatározhatatlan perértékű a személyiségi jogi és a birtokháborítási per, valamint a közbenső ítélet elleni jogorvoslat, ugyanakkor a szerződés létrejöttének, vagy érvénytelenségének megállapítása iránti perben a pertárgy értékét a szerződésben kikötött ellenszolgáltatással egyező értéken kell megállapítani, továbbá, ha a megállapítási kereset valamilyen összegű tartozás fennállásának, vagy fenn nem állásának megállapítására irányul, akkor a per tárgyának értéke a tartozás összege.

A felperes kereseti kérelme nem a tartozás összege, hanem a tartozásért fennálló felelősség megállapítására irányult a Gt. 296. § (1) bekezdése alapján, mely szerint a kért megállapítás konjunktív feltételei az alábbiak; az uralkodó tag magatartása miatt az ellenőrzött társaság tartósan hátrányos üzletpolitikát folytatott, az ellenőrzött társaság felszámolását a bíróság elrendelte és folyamatban van, az ellenőrzött társaság vagyona a hitelezők kielégítésére nem nyújt fedezetet, az ellenőrzött társaság fizetéseképtelensége okozati összefüggésben áll a tartósan hátrányos üzletpolitika folytatásával.

Ezen jogi szabályozás szerint a megállapítási kereset a felszámolási eljárás alatt terjeszthető elő, ebből következően a keresetlevél benyújtásakor még nem állapítható meg egyértelműen, hogy a felperes, mint hitelező az ellenőrzött társaság vagyonából kielégítéshez jut-e - ha igen, milyen mértékben -, vagy sem. Így az ellenőrzött társaság tartozásának összege nem szolgálhat a perérték

megállapításának alapjául, a fent kifejtett bizonytalanságból következően az eljárás meg nem határozható pertárgyértékű.

Azon időponttól kezdődően, hogy a hitelezői követelés megtérülésének mértéke, vagy elmaradása kétségmentessé válik, a Pp. 123. §-ában foglaltakra figyelemmel marasztalásra irányuló kereset előterjesztésének van helye, ezen eljárás perértéke a konkréttá vált követelés összege a Pp. 24. § (1) bekezdése szerint.

A perérték a hatáskör vizsgálata körében, valamint az eljárási illeték és a jogi képviseleti díj számítása szempontjából jelentőséggel bír, a számítás alapja nyilvánvalóan ugyanazon perérték kell, hogy legyen, nincs jogi lehetőség eltérő perérték alapulvételére.

Az eljárás irataiból kitűnően az elsőfokú bíróság annak ellenére, hogy 2006. május 23. napján kelt 7.G.41.646/2004/13-I. sorszámú végzésével az illetékfizetés szempontjából irányadó pertárgyértéket az 1990. évi XCIII. tv. 39. § (3) bekezdés b) pontja alapján 350.000 forintban állapította meg, az elsőfokú ítélet indokolása szerint az ügyvédi munkadíj megállapításának alapjául tévesen, ettől eltérő, 117.782.338 forintos pertárgy értéket vett alapul.

Tekintettel arra, hogy a fent kifejtettek szerint jelen eljárás meg nem határozható perértékű, helytálló a felperes elsődleges fellebbezési okfejtése az ügyvédi munkadíj megállapítására irányadó 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) bekezdésében foglaltak alkalmazására, mely szerint, ha a perben a pertárgy értéke nem állapítható meg, a munkadíj minden megkezdett tárgyalási óránként, valamint az ügyvédnek a pert megelőző és a peren kívül végzett, igazolt tevékenységéért óránként 5.000 forint, de legalább 10.000 forint.

Ezen jogszabályi rendelkezés alapján - figyelemmel arra, hogy a jogi képviselők két tárgyaláson voltak jelen és egy-egy beadványt szerkesztettek - az áfa körbe tartozó jogi képviselőkkel eljáró alperesek részére megállapítható ügyvédi munkadíjat a Fővárosi Ítéltábla fejenként 20.000 forintban találta indokoltnak, ezért az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel támadott rendelkezését a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, és a felperest terhelő elsőfokú perköltség fizetési kötelezettséget leszállította.

Tekintettel arra, hogy a felperes fellebbezése eredményre vezetett - az I. rendű alperes vonatkozásában 1.312.000 forint, a II. rendű alperes vonatkozásában 1.900.000 forint erejéig - a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alpereseket a felperes jogorvoslati perköltsége megfizetésére, mely egyfelől az általa lerótt jogorvoslati illeték összegéből, másfelől a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (6) bekezdésében foglaltak alapján megállapított jogi képviseleti munkadíjból áll, így az I. rendű alperes 78.720 forint jogorvoslati illeték és 10.000 forint ügyvédi munkadíj, a II. rendű alperes 114.000 forint jogorvoslati illeték és 15.000 forint ügyvédi munkadíj megfizetésére köteles.

A Fővárosi Ítéltábla a határozatát a Pp. 256/A. § (1) bekezdés b) pontjában foglaltak alapján tárgyaláson kívül hozta meg.

Budapest, 2007. március 29.

. Bánki Horváth Mária s. k.,
a tanács elnöke

Levek Istvánné dr. s. k.,
előadó bíró

Dr. Rédei Anna s. k.,
bíró